

ظروف یکبار مصرف یک معضل جهانی

با پیشرفت تکنولوژی و ورود ظروف یکبار مصرف همه به خود وعده یک زندگی راحت و سالم را دادند اما امروزه استفاده بی رویه و رها سازی آنها در طبیعت توسط مردم ، تبدیل به یکی از معضلات و تهدیدات جدی محیط زیست کنونی ما شده است . امروزه در کشور ما بالغ بر ۲/۱۰۰/۰۰۰ تن پلاستیک تولید می شود که ۶۰۰/۰۰۰ تن آن ظروف یکبار مصرف هستند . و ایران یکی از ۵ کشور اول دنیا در استفاده از ظروف یکبار مصرف است که این فاجعه زیست محیطی همه ما را تهدید می کند. و اگر چاره ای برای آن اندیشیده نشود هزینه زیادی در آینده متحمل خواهیم شد.

این ظروف به دلیل دارا بودن مواد نفتی و خاصیت تجزیه ناپذیریشان بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ سال در خاک باقی مانده و مواد شیمیایی آن به تدریج از طریق خاک وارد زنجیره غذایی انسان و دیگر موجودات زنده می شود. در مکانهای تجمع زباله ها شیرابه حاصل از پلاستیک ها باعث نفوذ مواد شیمیایی به کار رفته در آنها به آبهای زیرزمینی شده و یا به داخل رودخانه ها و دریاها وارد شده و موجب مصرف مجدد ما از طریق مصرف جانوران و گیاهان شده که باز در چرخه غذایی زندگی ما قرار میگیرند.

این ظروف می توانند ناقل ۱۱۸ نوع بیماری باشند .شاید این ظروف از اشاعه بیماری های عفونی جلوگیری کنند اما میتوانند منجر به بروز انواع اختلالات گوارشی و ریوی علاوه بر سرطان و سایر بیماریهای غیر واگیر شوند. ما برای بیماران سرطانی و گوارشی و ... هزینه های بالایی صرف می کنیم ولی برای بیماریهای واگیر دار و عفونی ضمن قابل کنترل بودن احتیاج به صرف هزینه های بالا نیست. اما بیماریهای ناشی از این ظروف دیر تشخیص داده میشوند و حتی در صورت تشخیص به راحتی درمان پذیر نیستند . چون مواد شیمیایی روی بدن ، انواع و اقسام تاثیرات را دارند.

مواردی که در استفاده از ظروف یکبار مصرف باید در نظر گرفته شود عبارتند از :

- از قرار دادن آنها در ماکرو ویو پرهیز شود.
- بطریهای آب پلاستیکی در فریزر قرار داده نشود.
- از پلاستیک ها (مخصوصا رنگی) برای نگهداری مواد غذایی برای طولانی مدت استفاده نگردد.
- از ریختن غذا و چای و مواد غذایی با دمای بالای ۳۰ درجه سانتیگراد جلوگیری شود.
- از این ظروف برای نگهداری آبلیمو و آبغوره آن هم در مقابل آفتاب استفاده نشود.
- ضرر این ظروف در هنگام مصرف مواد نوشیدنی چرب و اسیدی بیشتر از چای داغ است.
- از این ظروف برای چند مرتبه استفاده نشود.
- غذا بیشتر از ۲ ساعت در این ظروف باقی نماند.

هم اکنون بسیاری از تشکل های مردمی و علاقمندان به محیط زیست نسبت به رعایت این موضوع حساسیت بالایی داشته و به ترویج استفاده از ظروف تجزیه پذیر کمک می کنند. بدیهی است این جریان منطقی می تواند با وضع مقررات ویژه از جمله افزایش مالیات برای مصرف پلاستیک های معمولی ، تشویق جهت تولید پلاستیک های زیست تجزیه پذیر و اجرای کامل ماده ۱۲ از آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماند تحت حمایت قرار گیرد. دولت میتواند با اعمال روشهای مدیریتی کارآمد ، افزایش مشارکت عمومی و ایجاد زیر ساخت های لازم توسط دستگاههای متولی ، ایجاد محدودیت های قانونی مصرف و رهاسازی پلاستیک های معمولی و از همه مهمتر ایجاد فرهنگ سازی برای استفاده نکردن از ظروف یکبار مصرف است که پیشگیری یا کاهش مصرف را در پی خواهد داشت.

فتانه خلیل زاده

مسئول آموزش سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین